

dami. V Carigradu prišel je na konja verski fanatizem. Novega sultana Murada V. nihče videl ni, tedaj se ž njim tudi ni dalo pomenkovati in predlogi Gorčakova zgubili so se kakor voda v pesku.

Nastopila je meglena dôba. Nihče ni vedel, pri čem da smo. Govorili so le časniki, katerih je bilo troje vrste: vladni (oficijozni) so taval po tmini, — neodvisni pravični poganjali se za človeške pravice kristjanov, — liberalni ali „Turški“ pa so ščuvali zoper Slované in se dobrikali Turkom. Kar posveti solnce iz Zakopov (Reichstadt) in pokaže Avstrijo in Rusijo zedinjeni, nad njima plava duh Bismarka to zvezo blagoslovajoč. Lepa podoba edinosti, všeč Slovanom in drugim narodom!

Med Magjarom Andrassyem in Prusom Bismarkom Rus Gorčakov — to je Slovanom poročstvo, da to ni zveza zoper Slované — za Turke.

In zopet se vrne zaupanje, razburjeni duhovi se pomiré, le Samo-nemci in Magjari njavkajo in upijejo, da le vojske ne, ker bi bila za Avstrijo največa nesreča. Avstrija si dá osnažiti vojne čevlje in pogleda po sablji, če ni že zarujevela. Liberalna in Magjarska perutnina zleti kviško in zažene velikansk krik.

Vzdignete se Srbija in Črnagora proti Turku. Svet vidi za tem Rusijo in si razlaga reč tako: Evropske vlade so Turčijo prepustile osodi, to je, pogubi, ker ni več za Evropo. Same jo vsled Pariške pogodbe ne smejo pahniti v brezno, na čegar robu že dalje časa stoji, tedaj so zamižale, ko ste Srbija in Črnagora vsled spodbujevanja Ruskega zagnali se nad bolnika na smrt bolnega, da ga pahnete v jamo, ker ti dve državi kot od Turčije odvisni niste vezani po Pariški pogodbi.

Sedaj se je v srca pravičnih ljudi vrnil mir, kajti čeravno so dvomili nad tem, da bi Srbija in Črnagora z ustajniki vred vgnali v priméri ž njima še premočno Turčijo, so vendar mislili, da boste Avstrija in Rusija vtaknili se z mečem vmes, če bi polomesec jel odločno zmagovati. To nado jim je kalilo le to, da se je vlada na Hrvaškem podvizala brž, ko so Srbi in Črnogorci prijeli za orožje, odgnati od meje pribegle v doljno Slavonijo. Nekoliko pomirjeni pa so bili po novici, da je Avstrija zaprla luko Klek, glavno in najkrajšo pot Turkom do Hercegovine. S tem je bila Turška armada v Hercegovini prav na suho djana. Gotovo je to tudi mnogo pripomoglo, da je bil Muktarpaša po Črnogorcih tako do drobnega potolčen.

Kaj pa zdaj? Srbom se, to se ne dá prikrivati, zelo slabo godí, Turki že moré in požigajo po Srbiji in zadnje dni celó na zemlji Hrvaški. Če so Evropske vlade, med njimi tudi Avstrijska, sklenile zvezo le o o tem, da zabranijo mesarsko klanje, bil bi skrajni čas, da se oglasi Avstrija ali Rusija. „Kri ni voda“ — pravi stari pregovor; ali danes laže? Simpatije Jugoslovanov vnanjih je Avstrija po Andrassyevi politiki že zapravila ali hoče tudi pri svojih Slovanih priti celó ob vse zaupanje? Podoba je, če Magjar in Nemec ostaneta gospodarja v Avstriji!

In Rusija? Tudi ona, ki je gotovo bila naslomba, da ste Srbija in Črnogora prijeli za orožje, cinca in cinca in pušča, da Turška zverina vse pokolje in požge! Mar misli, da nesrečne kristijane rešijo Ruski rubeljni?!

Mnogovrstne novice.

* *Vročina v Ameriki.* Transatlantiški časniki poročajo o strašni vročini, ki je vladala iz začetka julija meseca v Ameriki. Tako se piše iz Newyorka od 11. julija: Število onih, ki so včeraj umrli za vnetjem

možganov po solnčni opali (Sonnenstich), bilo je toliko, kolikoršno noben dan preteklih 35 let ne, izvzemši 2. dan julija leta 1872., ko je za to boleznijo umrlo 62 ljudi. Razen kakih 2 ali 3 bolnikov, ki so po včerajšnjih naznanilih bolezen prestali, umrli so vsi drugi. Do 5. ure včeraj popoldne je zdravstveni svet izdal 222 dovoljenj za pogrebe, — gotovo izvanredno veliko število za en dan! — Drugo poročilo iz Washingtona od istega dne poroča: Vročina je tolika, da so se vsa dela morala ustaviti; za solnčno opalo je umrlo 12 oseb, pa veliko jih je še v smrtni nevarnosti. — V Baltimoru se je 11. dne julija policiji naznanilo, da je od solnčne opale zbolelo 40 oseb; 14 jih je že umrlo. Gorkomér R. je oni dan v senci kazal 30½ stopinj. Železniški konji so padali mrtvi na tla. Ker je vročino ponoči še teži strpeti kakor po dnevi, zato spi mnogo ljudi pred hišnimi vrati. — Iz Filadelfije so pisali 10. julija: danes predpoldne zbolelo je mnogo ljudi po solnčni opali; 15 jih je že umrlo. Včeraj opoldne je gorkomér F. kazal 105 stopinj.

* *Abdul Hamid, prihodnji sultan, ni oseba, ki bi kake nade izbujala, da bode kaj bolji, kakor je sedanji sultan.* Učil se ni prav nič, samo to pravijo, da je zdrav in krepak. Vprašanje pa je: ali ne bo Abdul Hamid poprej zbolel, predno opaše Osmanovo sabljo.

* *Kako s plačanjem davkov stoji na Ogerskem, kaže poročilo v „Oesterr. Rundschau“, katero pravi, da je finančno ministerstvo ukazalo iztirjanje vseh davkovskih dolgov v jeseni.* Se vé, da se to tukaj ljudem le smešno zdi. Na dolgu ostali davki znašajo več kot dve tretjini predpisanega celega davka, katerih iztirjati nikakor ni mogoče. Kmet je popolnoma ubožal, mestjani pa so po propadu kupčije in obrtnije večidel tako opešali, da ni misliti na iztirjanje davkovskih dolgov. Najmanj pa se dadó dolgovi od grajščakov in Magjarskih „domoljubov“ iztirjati, kajti na-nje se za spodobnosti voljo ne more tako pritiskati, kakor na kmeta, trgovca in obrtnika. Zato Ogerski plemenitaži tako malo dan danes odrajujejo davke, kakor v poprejšnjem „dobrem starem času“. Kraljevi komisarji, ki imajo nalogo, iztirjati zaostale davke prihodnjo jesen, pač ne bodo mogli izvršiti te svoje naloge. Magjari so na beraški palici kakor mi, le — prevzetnost jim je še ostala!

Naši dopisi.

V Gorici 13. avgusta. — V Gorici!! Kje pa je Gorica? „Vieleicht (sic!) Post Brezovic?“ — Tako sem našel zapisano na zavitku moje zadnje številke „Novic“ na sprednji strani pod besedo „v Gorici“. Na drugi strani pa je zapisano: „Adressat in Oberlaibach unbekannt“. Na marki je pečat „Oberlaibach — Verh-nika 10/8“, na drugi strani poštni pečat „Laibach 10/8 Nachmit. 76.“ Po vsem tem se je nekdo ubogih „Novic“ usmilil in opazko „vielleicht...“ z rudečnikom prečrtal in dvakrat podčrtal in na strani zapisal „Görz“. Tako sem svoje „Novice“ 11. dne t. m. srečno prejel. Godilo se je to meseca avgusta 1876. v — Avstriji, kjer se vse državne postave v 10 jezikih izdajajo! — Ta zmešnjava z adresno „v Gorici“ me spominja neke druge menda prevelike učenosti, s katero se neki dopisniki v nekem časniku izkazujejo. Meni so krajna imena in pravilna njih pisava to, kar punčica v očesu. Torej naj mi nihče ne zameri, če napake v pisavi krajnih imen grajam. Znani ste na Goriškem imeni „Sovodnje“ (Confluentia = Coblenz) blizo tam, kjer se Ipava izteka v Sočo, in Mavhinje na Krasu, ne daleč od Nabrežinske železne postaje. Oboje imen ljudstvo določno in stanovitno sklanja kot plurale tantum

ženskega spôla, rabi tedaj... „prišel sem iz Sovodinj, Mavhinj“. Živa duša ne poreče iz Sovodnjega, Mavhinjega. Tako se tudi nikdar ne sliši v Sovodnjem, Mavhinjem. Imamo res mnogo krajnih imen, pri katerih je sklanjava nedoločena, ali pri omenjenih imenih ni tako. Ostanimo tedaj pri ljudski govorici in ne pačimo imen, ki bodo naše svetinje tudi še veke po tem, ko bodo dotični kraji že (žalibog!) davno polasčeni. — O tej priliki moram tudi neke pisalce krajnih imen v šolskih poročilih opozoriti, da, kedar se po nemški poroča, pišejo se krajna slovenska imena tako, kakor jih izgovarjajo in pišejo Slovenci, ne, kakor so jih nevedni laški pisarji prejšnjih časov spačili. Tako se gotovo bolj prilega nemškim ustam in nemškemu pravopisu Solkan (ali, če že hočete, Salkan), kakor Salcano, Gargar bolj ko Gargaro. Neumno je tudi pisati Ranziano namesti Renče, Racogliano namesti Orehovlje. Našel sem v nekem programu (v enem razredu) pisano tudi celó Salkano. Od kod je prišel k v italijansko pisavo? K čemu Canale namesti Kanal, ki je ob enem slovenska in nemška pisava? Imé Miren se sklanja Miren — Mirna, Mirnu, v Mirnu, ne pa Mirna, e — in tudi ne Mirnega — Et meminnisse juvat. — Pisal sem uni mesec, da je imela 12. julija podružnica c. k. kmetijske družbe Goriškomestne in okolične voliti 4 ude v centralni odbor, da pa ni bilo predsednika in tedaj tudi seje ne. Dotična seja je bila pretekli četrtek 10. dne t. m. Sešlo se je okoli 20 slovenskih in samo 4 laški udje. Izvoljeni so v odbor štiri Slovenci: dr. Tonkli, dr. Rojic in vrla izvedenca v kmetijskih rečeh gg. vikarja Jos. Mašera in Jos. Bajic. Prav tako! — Včeraj zjutraj ob dveh smo imeli ogenj v Gorici, ki je bil tudi dopisniku „Novic“ še več ko „proximus ardet Ucalegon“. Slovenski gospodar B. ima namreč v Gorici dve hiši. Nastal je o ponočnem kriku qui pro quo; mnogi so mislili, da gori v novi B-vi hiši (v mestno-vrtni ulici) in rekli to tudi pisatelju teh vrst, ki se je prav tisti dan imel preseliti va-njo in kjer je imel že več del svojega pohištva. Gorel pa je v stari B-vi hiši (pri kapucinih) konjski hlev in so bili 3 konji v veliki nevarnosti. Ali eden naših vrlih gasilcev je skočil, rekel bi, v ogenj, odrezal konjem vrvi in jih rešil. — Ko sem te dni — preselevaje se — čedil svoj papirni Augijev hlev, nalletel sem na marsikaj že davno pozabljenega in tudi na marsikaj mikavnega. Žive aktualnosti so mi bila pisma Janežič-eva in zlasti besede, s katerimi mi je podaroval svoje knjige. Da! če je kateri Slovenec vreden, da se slavi — zaslužil je to gotovo neumrljivi Janežič — uzor pravega Slovenca. Komur danes srce za-nj ne bije — ni Slovenec. Lepo je, da se — spominjaje se rajncega — danes v Lešah Slovenci bratijo. Jez sem blagega domoljuba v prvo videl — pa ne še poznal — ko se je z otroki vračal iz cerkve blizo Celovca. Tisti dan — pozneje — sem ga obiskal in v prvo spoznal. Še zdaj mi dobro dé, ko se tega pohoda spominjam. Tudi meni in meni posebno

„Hvaležnost, ljubezen se v srci glasi:

Naj Janežič blagi na veke živi!“

Dne 14. sept. 1867. leta sem prvokrat z Janežičem govoril, dne 23. septembra 1874. sem stal na njegovem grobu. Večni mir Ti, blaga duša!

Iz notranjske Bistrice 12. avg. Z. *) — Že zdavnej niso „Novice“ iz naših krajev nič naznanile; naj toraj sledeče vrstice blagovoljno sprejmejo v svoje predale. Letina se nam obeta prav slaba. Silna suša nas tare,

*) Podpis sicer drug, oseba prejšnja. Šš. to zahtevajo dandanes. Srčno veseli Vašega naznanila.

Vred.

tako, da je na polji že vse skoraj zgorelo. Žita nismo skoraj nič namlatili, snopje je bilo prazno, sem ter tje snetljivo. Fižol in turšica se nam suši in zavija. Sadja ne bo v vsem našem okraju prav nič. Žalosten čas nas čaka! Kako bo naš kmet v prihodnje davke odrajtal, ko še za 3 mesece živeža ne bo pridelal? Pa še ena nadloga nas tare. Naš občinski odbor nam je namreč občinski davek od goved zeló povikšal. Naša občina ima mnogo gmajnske paše in vsi občani, brez razločka, so do sedaj imeli pravico na občinskem pašniku svoja goveda pasti proti temu, da so od vsakega repa po 30 krajc. v občinsko blagajnico odrajtovali. Letos je pa slavni odbor sklenil, da imajo kmetje po 50 kr., taki posestniki pa, ki imajo svoje polje večidel zunaj soseske, po 1 gold. 50 kr. od goveda plačevati, čeravno ti vsa bremena z drugimi občani nosijo in pri vsaki reči tudi oni, kakor drugi plačevati morajo. Tudi na ovce so tak davek naložili, da nikakor ne bo več kazalo v naši občini se z rejo ovac pečati. Vsi so se proti temu odborovemu sklepu obrnili s pritožbo do sl. deželnega odbora, od katerega upati smemo, da ne bo dovolil živinoreje zatirati s takimi nakladami. Če občinski odbor nima denarja, in če ni letos naklade na davke naložil, naj pa bolj varčno z denarjem ravna, in zagotovimo ga, ako le polovico od tega iztirja, kar ima pri občanah zastalega, da ne bo mu treba novih in tako občutljivih naklad na živino nastavljanj. — Žalostnega srca smo zvedeli nesrečo, katera je uboge Logačane zadela. To nam daje zopet povod, obrniti se do našega občinskega predstojništva z vprašanjem: ali ima naša občina potrebno orodje zoper šibo ognja, krampe, lojtre itd.? Če jih nima, zakaj si jih pa ne omisli? Kaj dela z našim denarjem kupljena gasilnica? Pravijo, da je toliko časa na dežji stala, da je strohnela. Ako je to resnica, zakaj je županstvo ne dá popraviti? Ali bomo, ako nas kedaj — česar naj nas Bog in sv. Florijan varuje — taka nesreča zadene kot Logačane, mirno križem roke držali in ogenj gledali, ko imamo vsred vasí toliko vode?! Prav bi tudi bilo, da bi se ljudi izbralo, katerim bi proti plačilu dolžnost bila, prvim pri ognju biti in gasiti. To, to, častiti občinski zastop, bilo bi potrebno resno prevdarjati in o tem kaj storiti. Po toči zvoniti je prepozno! — Zdaj pa še nekaj! Gotovo je občinskemu odboru znano, kar se govori tu: da hoče namreč Šneperska grajščina s požiganjem lesa za oglje ves gozd, kateri nam bo odločen in odmerjen, uničiti, in da je škoda, katera se s tem nareja, nepopisljiva. Cele gore, na katerih so neki najlepše bukve rastle, so sedaj že gole, in še vedno naprej ogljarijo. Ako je to vse res, kar naši gozdarji pravijo, nam ne bo pri delitvi gozda drugo ostalo, kot golo skalovje. Mi smo sosesestniki gozda; škoda, katera se tu godi, zadeva nas. Odbor je dolžan za občane potegniti se; zato je treba, da se nemudoma prepriča, kaj se v gozdu godi, ter se potem pri vladi za-se in za nas pritoži. Ali ni po takem norost, skrbeti za pogozdovanje Krasa, ako se vsak dan naše gore v nov Kras spreminjajo?! Čemu je gozdna postava? Kedaj bo vendar enkrat grajščina gozde razdelila? Menda takrat, ko jih več ne bo!

Iz Ljubljane 14. avg. — Vrnivši se ravnokar od svečanosti iz Leš naj „Novicam“ danes le prav na kratko povem, da se je ljubljencu naroda našega Ant. Janežiču — napravljena slovesnost izvršila izvrstno.

Strel možnarjev z bližnjih holmcev je pozdravljal prihod gostov, slavaloki v bližini sv. Jakoba pa so kazali pot do mesta svečanosti. Došlo ljudstvo sprejemala je pod lipo v Št. Jakobu postavljena godba, gospodje odborniki, ki so bili voditelji svečanosti, pa so pozdravljali in sprejemali goste pri prihodu v vas. — Začela

se je svečanost v farni cerkvi s sv. mašo, pri kateri so pevci Ljubljanske čitalnice peli na občno veliko pohvalo, vrli Sokoli naši pa, kar je bilo res lepo videti, delali špalir, kakor so sploh na vrtu pri rojstni Janežičevi hiši imeli skrb za dober red. — Po končani cerkveni svečanosti podala se je mnogobrojna množica v Leše k rojstni hiši Janežičevi. Že od daleč je velikanska črnorumenasta zastava — edina samica — naznanjala Janežičev rojstni dom in kraj svečanosti.

Hiša, kjer se je Anton Janežič rodil, stoji na prijetnem kraju vasi Leše; zidana ima eno nadstropje. Na spodnji njeni strani proti vrtu je vzdignjena plošča iz sivega kararskega marmorja z napisom: „*Tukaj se je rodil 19. dec. 1828. slovenski pisatelj in jezikoslovec Anton Janežič, umrl 1869. — Narod ohrani mu večni spomin. Domoljubi l. 1876.*“ Ploščo je obrobil zelen venec. Da sta čitateljem oblika in kraj Janežičevega spominka prav jasna, naj si mislijo Vodnikov spominek pri Žibertu v Šiški. *Presernov v Vrbi.*

Za govornike je narejen bil na eni strani blizu hiše na vrtu pripraven oder, na drugi zelo vroči strani pa za pevce in godbo. Niže doli so bili šotori s klopmi, pa tudi tu in tam pod drevjem klopi za goste in družega več.

Ko so se gostje v mnogobrojnem številu na Janežičevem vrtu zbrali, pozdravi jih načelnik svečanostnega odbora gosp. profesor pl. Kleinmajer in v lepem govoru razloži pomen svečanosti, konečno gostom predstavi vladnega komisarja. Potem pa stopi gospod profesor in deželni poslanec Andrej Einspieler na oder in navdušeno govori na slavo možu, čegar spomin danes obhajamo. Razložil je velike zasluge Janežičeve za slovstvo slovensko, — opomnil, da „taka glava korenine bil je slovenski oratár“, priporočal materam, naj že otročičem svojim cepijo domoljubje in krščansko vero v srce itd. Govor je segel vsem pričujočim globoko v srce; marsikatero oko je solzilo. Povdarjal je govornik tudi, da se imamo presvitlemu cesarju zahvaliti, da je stopil naš materni jezik v šole, uradnije in sploh v javno življenje, in trikratni slavo-klic množice je spremljal ta del govora. Ko konečno pride v govoru do točke, naj se vzdignjeni spominek odkrije, zadoni z navdušenjem iz vseh grl zbrane množice trikratni slavo-klic Antonu Janežiču!

Po tem govoru so se po lepo zloženem programu vrstile pesmi z govori in godbo. Slavnostna kantata, po besedah J. Cimpermanovih zložena od pevodje Ljubljanske čitalnice gosp. Stöcklna in navdušeno popevana od naših pevcev, izbudila je viharen aplav, isto tako tudi vse druge pesmi in pa deklamacija Urške Torkarjeve, dekleta iz Rožne doline.

Popoldne pri obedu vrstile so se slavnosti bolj ali manj primerne napitnice z govori, pele se narodne pesmi in godci so godli domače viže: ob kratkem rečeno: vse je bilo veselo v zavesti spolnjene dolžnosti do mnogozaslužnega rajnega! Med govori ne smemo pozabiti pomenljivih besed starega Pogačarja iz Bizovika, ki jih je govoril Janežiču na čast z opominom: „Rodoljubi Koroški, varujte spominek, da ga nihče ne oskruni!“

Med obedom nastopi načelnik odbora svečanosti prof. pl. Kleinmajer ter bere mnogo telegramov iz pisem, došlih iz Prage, Beča, Ljubljane, Gorice, Tolmina itd.

Zastopani so bili pri slovesnosti Slovenci vseh dežel, največ se vé da bilo jih je iz Koroškega, potem pa nas Kranjcev, posebno je pa Ljubljana velik kontingent poslala.

Nebesa sama s prijaznim vremenom so bila svečanosti mila, ki se je v vsem v lepem redu izvršila. Hvala dotičnemu odboru, da je na vse strani skrbel vstreči, karkoli je bilo mogoče, občinstvu.

Domu gredé smo v Celovcu videli vse polno zastav, nemških in pruskih, ki so čestitale priходу Dunajskih pevcev in so nas Slovence zopet nevoljno opominjale — dvojne mere v Avstriji!

— (Na pomoč sila nesrečnim pogorelcem v Logatcu) je deželni odbor v poslednji svoji seji sklenil 5000 gld. podpore iz deželnega zaklada. Razdelitev se bode izvršila na podlagi temeljitih poizvedeb. — C. k. deželna vlada oklicuje, da se po vsi deželi nabirajo milodari.

— (Velika krasna podoba sv. Martina) ki jo je nadopolni naš umetnik gosp. Jan. Šubic v Rimu malal za cerkev v Šmartnem pod Šmarno goro, je od danes do 25. dne t. m. na ogled razpostavljen v reduti.

— (Blagoslovljenje zastave Ljubljanskega društva doslužnih vojakov) v nedeljo dopoldne na lično okinčanem prostoru sejmskega trga se je vršilo jako slovesno. Menda je bilo pol Ljubljane na nogah gledat veteranov svečanost.

— Iz Logatca, kjer je 8. dne t. m. tako strašen ogenj bil, da na Kranjskem ne pomnimo tacega (škoda se ceni nad 200.000 gold.), smo prejeli sledečo

prošnjo.

Znano je že po vsi nasi deželi, da je 8. t. m. strašen požar v naši fari tri lepe in velike vasi skoraj popolnoma vpepelil. Okoli sto družin je zadela bridka nesreča. Nekaterim je tako čisto vse pogorelo: poslopja, živež, obleka, z eno besedo vse njihovo imetje, da ne vedó kam pod streho, kaj bodo opoldne ali zvečer jedli, s čim se oblekli. Le prav malo hiš je ostalo nepoškodovanih, — zakaj ogenj se je vsled hude burje širil s tako hitrostjo, da se je po več hiš kar naenkrat vnelo. Predno so se ljudje zanesli, preskočil je ogenj iz ene vasi v drugo pol ure daleč od prve, in divjal tako srdito, da ni bilo mogoče v tej naglici najpotrebnejših reči oteti pred poginom, nikakor pa ognja potolažiti ali ugasiti. Gasilnice so delale na vso moč, a niso mogle kaj izdatnega storiti. Tudi tri cerkve, ki stojé daleč narazen, je doletel silni požar: dve ste prav močno poškodovani, pri farni cerkvi je le zvonikova streha pogorela. Tako čudnega požara nihče ne pomni in tudi verjeti ne more, ako si sam ne ogleda žalostnega pogorišča. Nesreča je nepopisljiva posebno za tiste, ki niso bili zavarovani, blizu 30 na številu. Kljub tolikemu podučevanju so nekateri ljudje tako maloskrbni, da se jim smili dati nekaj malega na leto v zavarovalnico. Tožijo, da je že brez tega dosti davkov, in nočejo spoznati, da denar, ki se dá v zavarovanje, ni zgubljen, ampak najbolj koristno naložen. Skušnja, toda draga in bridka skušnja, jih mora izmodriti, da postanejo previdniši.

Kot duhovni pastir nesrečnih pogorelcov in kot oskrbnik poškodovanih cerkev si šetjem v dolžnost, pri milosrčnih rojakih vbogaime prositi. Prva potreba je, da si ljudje vsaj za silo napravijo strehe, sicer se jim razrušijo še ostali zidovi, ako nastopi deževno vreme. Tudi za obleko in živež, zlasti za živinsko klajo so nekateri v hudi zadregi. Dobrotniki, ki hočejo v ta namen kaj darovati, naj blagovolijo milodare poslati vredništvu kakega slovenskega časnika*) ali naravnost meni, da jih po svoji vesti razdelim med pogorelce, nekaj pa porabim za poškodovane cerkve. Za blage dobrotnike bomo v cerkvi molili, naj jim Bog obilno povrne dobroto, ki so jo nam skazali.

V Logatcu 10. avgusta 1876.

Matej Markič, župnik.

— (Koncert), ki so ga gospá Milka Grbčeva in pa gospoda Franjo Grbec in Josip Nolli napravili

*) Radi bomo prejeli vsak milodar in ga poslali gosp. fajmoštru. Dvakrat dá, kdor hitro dá! Vred.

10. dne t. m. v deželni gledališču, se more sponašati s sijajnim umetniškim vspehom, a ne z materielno koristjo, kajti gledališče bilo je malo polno. Gospá Grbčeva je pevka z lepim in vrlo dobro izurjenim glasom; kar poje, poje strogo po pravilih umetnosti, in srce čuti, kar poje. Po pravici jej gré mesto primadone. — Grbec nam je že dobro znan kot skozi in skozi muzikalno izobražen pevec; ni tedaj čuda, da nas je očaral s krasnim in krepkim svojim glasom v popevanji opernih in družih predmetov. Fleišmanove pesmi „Luna sije“ pač nismo še čuli nikdar nikoli tako lepo peti, kakor jo je pel gosp. Grbec. — V petji gospoda Nollija smo radostni zapazili, da od onega časa, kar je Ljubljano zapustil, je lepo napredoval v umetnem razvitku krasnega svojega glasa in v prednašanji tega, kar poje. Odlikoval pa se je v donašnjem koncertu bolj v predmetih opernih nego s prosto pesmijo. — Le en glas našega občinstva je bil tedaj, da si Zagrebška narodna opera čestitati more, da ima tako izvrstno trójico pevsko. — Lepo je koncertante podpiral čveterospev gospodov Medèna, Branketa, Valente in Sr. Nollija, in pa gsp. Stöckel, ki je jako natančno pevce spremljal na glasoviru. — Kakor je bil aplavs navdušen pri večem delu popevanih toček, tako bilo bi tudi gledališče gotovo v vseh prostorih polno, ko bi se silna vročina tudi tu ne bila skazala sovražnico poletinskih predstav gledaliških.

— (Kegljanje na korist dramatičnega društva) se bode osnovalo „pri kroni“ v Gradišči dné 19. t. m. in bode trajalo do 17. septembra 1876. Dobitki so lepi in praktični, pijača in jedila dobra in okusna ter po nizki ceni, prijateljem slovenske muze dovolj, da se je nadjati velike udeležbe.

Gospodarjem, ki ozmec prideljujejo!

Podpisani odbor je od kmetijske družbe v Polni na Českem dobil naročilo, naj mu pošljemo 6 mernikov ozemca (zimskega lanú), ki se v drugi polovici tega meseca seje in čez zimo ostane. Kdor kaj tacega lepega blagá ima na prodaj, naj nemudoma podpisanemu odboru naznani, koliko ga more dati in po čim.

Odbor družbe kmetijske v Ljubljani.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Po ustavoverskih časnikih se glasi čedalje več upora proti novi Avstrijsko-ogerski pogodbi; radovedni smo, kako se bodo Avstrijski in Magjarski „turčini“ izmotali iz nasprotnih teh zadržg. Naposled bodo nemški ustavoverci vendar le privolili vse — pravi „Oesterr. Rundschau“ — da le Auerspergovo ministerstvo ostane in ustavaška klika na krmilu.

— Da cesarjevič Rudolf, ki 21. dne t. m. praznuje svoj 18. rojstni dan, bode ta dan za polnoletnega proglašen, ni res, kajti po Avstrijskem vladnem zakonu je bil svetli cesarjevič že s 16. letom polnoleten.

— Magjarsko-turški časniki so zagnali ovado, da je bil biskup Strossmayer na Dunaj poklican, da se opraviči, zakaj je Srbom 36.000 gold. daroval. — Vse skupaj je laž.

— Katere ljudske šole so javne, katere le privatne? — kaže začasni od ministerstva izvoljeni deželni šolski svet v Tirolih z okrožnico od 16. junija t. l. Ta prečudna okrožnica pravi, da v smislu državne postave od 25. maja 1868. leta so le brezverske šole javne šole, verske pa so privatne!! — Po pravici izbuja to tolmačenje imenovane postave povsod veliko nevoljo.

Hrvaško. — Zborovanje deželnega zbora je pre-stalo do 28. dne t. m.

Iz Turškega bojišča. — Poslednje dni ni bilo nikakoršnega važnega boja. Situacija Srbov je kritična. Černajev, glavni vojskovodja Srbov, namerava veliko akcijo; knezu je rekel, da je bivšim nezgodam kriv dosedanji način vojskovanja; največ krivo tega pa je bilo, da so Srbi se zanašali, da bodo jim prišli v začetku boja ustaši v Bulgariji in Bosni na pomoč, kar pa se ni zgodilo. Cela armada Srbska se je zdaj potegnila bolj nazaj v deželo, da se združena brani Turški sili na krajši liniji kakor je bila linija Timoška. Da dozdaj jej ni bila sreča mila, zatega del obupati ne sme, vsaj tudi Avstrija je bila tepena pri Sadovi, Italija pri Kustoci, Francija pri Sedanu in Metz, al okrevale so se zopet nezgubivši naslova in pravice na častito prihodnost. Srbi res niso obupali. Minister Ristić stano-vitno odbija vsak dogovor o miru, rekoč: „Na mir hočemo misliti takrat, ko bodo Turki stali pred Beligradom“. Narod Srbski pa je tako vnet za boj, da vlada zahteva, naj skliče črno vojsko (landsturm). — Grozovitosti, ki jih doprinašajo Turki, so strašanske.

Kako Turki preklinjajo omiko in žugajo Evropi. Turški časnik „Vakit“ poroča o občnem položaji Turčije grozovite reči. To poročilo je tem znameniteje, ker je „Vakit“ list mladoturkov in tako imenovanih liberalnih ministrov. „Vakit“ pred vsem izjavlja, da so poročila o doprinešenih grozovitostih v Bulgariji po vse izlagana, katera so izmislili samo Ruski agenti zato, da Turčijo odcepijo od Angleške, poslednjega njenega prijatelja, potem pa dalje piše tako-le: Pod uplivom Evrope so Turki sprejeli žalostne njene običaje (navade). Poprej so jedli oni s svojimi prsti, zdaj jedó z noži in vilicami; svojo priprosto hišno opravo zamenili so z dragoceno. V nasprotji svojim verskim propisom, ki vелеvajo zmernost in prepovedujejo zapravljalivost in nezmernost, postali so zapravljalivci. In zato nas Evropa ima za divjake. Mi hočemo sleči tega novega človeka in postati otroci Izlamovi. Mi vsi hočemo zgrabiti za orožje, deček 13letni tako kakor 70letni starec; delati hočemo tako, kakor so pred 500 leti delali očetje naši.

Res je, da leta 1853. smo prijeli Angleško-francosko zvezo; al takrat armada naša ni bila ustrojena po novih vojskinih pravilih, takrat še nismo sklenili Islamitiške zaveze. Danes je oboje to izvršeno, in zato čntimo v sebi moč, da se merimo s celim svetom. Kalifatu treba reči samo eno besedo in stresli se bodo sovražniki carstva našega. Če želi Evropa proti nam podvzeti križarsko vojsko, dobro! mi smo pripravljeni za njo. S klicem na sveti boj hočemo odgovoriti. Evropo bo poplavelo morje krvi! —

Tako govori in žvižga Turški list „Vakit“, — in še so v Evropi ljudje, ki zagovarjajo in branijo barbara, pa hvalijo njegovo civilizacijo (omiko)!

Žitna cena

v Ljubljani 12. avgusta 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 8 fl. 13. — banaška 9 fl. 13. — turšice 5 fl. 60. soršice 7 fl. 20. — rži 6 fl. 40. — ječmena 4 fl. 80. — prosa 4 fl. 80. — ajde 5 fl. 84. — ovsa 4 fl. — — Krompir 5 fl. — kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 14. avgusta.

5% metaliki 66 fl. 40 kr. Ažijo srebra 101 fl. 70 kr.
Narodno posojilo 69 fl. — kr. Napoleondori 9 fl. 81 kr.